

Стебляк Р. І.

*студент 2-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ІНСТИТУТ АДВОКАТУРИ ЯК ОСНОВА СТВОРЕННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

Перетворення на правову державу неможливе без створення гарантій для захисту прав людини, без забезпечення механізму функціонування такого інституту, яким є адвокатура.

адвокатура — важливий інструмент дійсної демократії. адже за своєю природою вона є громадською, самостійного виду організацією професійних юристів, яка виконує важливу суспільну функцію — захист прав і законних інтересів громадян та організацій.

Громадський характер адвокатури проявляється у тому, що, надаючи будь-яку юридичну допомогу, адвокат відстоює справедливість, порушене право, а це є невід'ємним елементом, першо-основою суспільного устрою.

діяльність адвокатури несе в собі й державний характер, адже вона як елемент політичної системи виконує функцію особливої державної ваги — захищає права і законні інтереси громадян.

отже, адвокатура — це громадська організація професійних юристів, яка виконує важливу суспільну функцію — захист прав і законних інтересів громадян та організацій.

адвокатура в демократичному суспільстві є важливим правозахисним інститутом, від стану якого великою мірою залежать рівень захищеності прав людини, вагомість завдань і функцій, покладених на адвокатуру, вимагає, щоб вона була міцною, незалежною, високопрофесійною.

вперше на світовому рівні фундаментальні засади правового захисту людини, її прав і основних свобод було викладено в одному із складових елементів міжнародної хартії прав людини — міжнародному пакті про громадянські і політичні права, прийнятому організацією об'єднаних Націй 19 грудня 1966 р.

відображенням широкого міжнародного визнання ролі сучасної адвокатури стало, зокрема, те, що основні засади, які стосуються її соціального призначення, організації і діяльності, вперше дістали нормативне визначення і закріплення на світовому рівні.

йдеться про основні положення про роль адвокатів, прийняті восьмим конгресом ООН по запобіганню злочинам, що відбувся у серпні 1990 р. в Нью-Йорку.

основні положення про роль адвокатів є своєрідним міжнародно-правовим актом співтовариства, в якому містяться світові стандарти утворення й функціонування адвокатури. його нормативну основу складають такі акти ООН, як статут ООН, Загальна декларація прав людини, міжнародний пакт про громадянські і політичні права, міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, Звід принципів захисту всіх осіб, які затримані або перебувають в умовах тюремного ув'язнення, декларація про основні принципи юстиції для жертв злочину і перевищення влади.

основні положення цих документів повинні знайти своє відображення і у вітчизняних законодавчих та інших нормативних актах, зокрема кодексі адвокатської етики.

конституція України 1996 р. надала новий поштовх демократичному розвитку адвокатури, прискоренню процесу її перебудови. відповідно до ст. 59 конституції України кожен має право на правову допомогу. у випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. кожен є вільним у виборі захисника своїх прав. для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

адвокатура України здійснює свою діяльність на принципах верховенства закону, незалежності, демократизму, гуманізму, конфіденційності. ці принципи постають з міжнародно-правових актів.

Принцип законності адвокатської діяльності визначається тим, що допомогу своїм клієнтам адвокати повинні надавати лише законними способами, домагатися дотримання тих прав, свобод і інтересів людини, які визначені чинним законодавством України та міжнародно-правовими актами, ратифікованими Україною.

Незалежність адвокатів при виконанні своїх функцій полягає перш за все у незалежності адвокатури від органів виконавчої та судової влади, а також об'єднань громадян (політичних партій, рухів та інших громадських організацій).

цей принцип забезпечується передусім громадським (недержавним) характером формування адвокатури як добровільного

самостійного незалежного об'єднання професійних юристів. він полягає в тому, що юридична допомога щодо захисту прав і законних інтересів особи здійснюється представниками незалежної юридичної професії.

З метою додержання принципу незалежності в своїй діяльності адвокати повинні мати можливість виконувати свої обов'язки без будь-якого втручання, зокрема з боку державних органів, а також без тиску власних інтересів. адвокат не може працювати в суді, прокуратурі, державному нотаріаті, органах внутрішніх справ, національній безпеці, державному управлінні.

Принцип демократизму в діяльності адвокатури передбачає її створення на підставі демократичних засад, вільного бажання особи, яка підтвердила свої професійні знання шляхом складання кваліфікаційного іспиту та відповідає іншим вимогам, закріпленим у нормах діючого законодавства.

відповідно до принципу гуманізму адвокат не має права відмовитися від прийнятого на себе захисту підозрюваного, обвинуваченого, підсудного.

вищезгадані принципи є безперечно важливими для інституту адвокатури.

На сьогоднішній день в Україні є чинним закон «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5.07.2012. Отже Україна робить стрімкі кроки до підвищення якості функціонування інституту адвокатури. також слід наголосити, що прийняття даного закону свідчить про постійний розвиток нашого законодавства, зокрема в галузі інституту адвокатури.

вдосконалення адвокатського самоврядування та визначення адвокатури, як професійного об'єднання «Національної асоціації адвокатів України» виводять її на новий рівень. такі дії пов'язані із перетворенням адвокатів незалежний від держави інститут, для реального здійснення своїх функцій.

важливість існування незалежної адвокатури є невід'ємним елементом перетворення України на правову державу. адже, лише при незалежному інституті адвокатури можуть справді реалізуватися права та свободи особи та громадянина.

отже, на шляху розвитку України як правової держави, потрібно акцентувати увагу на зміцненні інституту адвокатури, як ключового елементу в захисті прав і свобод людини і громадянина.